25 anys a través dels cartells - Mediterráneo - 11/09/2016

La ventana de la UJI UNA COLABORACIÓN DE LA JAUME I

25 anys a través dels cartells

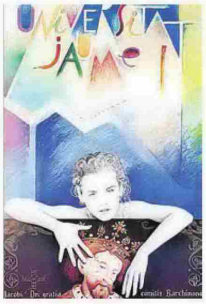

Davant dels cartells d'**Amat Bellés**, dedicats des de la creació de la Universitat Jaume I a anunciar, any rere any, la inauguració del curs acadèmic, ens trobem davant d'una sèrie de creacions que expliciten clarament la seua finalitat en conjunció amb la seua personal creativitat. Tots aquests es poden contemplar des del passat dia 6 a la Casa dels Caragols.

Al llarg d'aquests vint-i-cinc anys **Bellés** ens hi ha fet albirar, per exemple, el cubisme en el cartell de 2000: composició on la planimetria abrupta i acoblada en un ramell de formes de saturat cromatisme entronca amb la millor tradició cubista d'un **George Braque**; el surrealisme amb els rellotges blans dalinians en el de 2003, o amb els personatges magritteans d'hieràtica i introspectiva raresa en el cartell del curs anterior. Quan no és l'abstracció de major expressivitat i energia, amb ecos típics de l'art brut, la qual combinada amb la representació d'algun objecte donava com a resultat la imatge de 2001; o simplement l'abstracció informalista a seques, tal com apareix en el ja llunyà cartell de 1992. I què no dir del procediment del "quadre dins del quadre" que el nostre artista utilitza per a estructurar la imatge del curs 2006/07? O de la utilització d'una figuració «popitzant» en successius frames cinematogràfics, tal com pot apreciar-se en la composició de 2004, com un autèntic joc de mans, logo i cor (que ve a significar: *I Love UJI*)? Això sense oblidar l'escena del cartell de 2010/11, que s'apropia icònicament de la marca d'una companyia cinematogràfica ja clàssica, l'esquema de reconeixement del qual actua de fons cultural de l'imaginari col·lectiu, alhora que es constitueix en metàfora cinematogràfica de la joventut: d'una universitat jove com la nostra, perquè no en va ha sigut el cine una de les arts més joves.

Així doncs, des del més inspirat geometrisme a l'abstracció més gestual, sense oblidar certes composicions extretes de l'imaginari històric: com la dels copistes i amanuenses medievals –el deliciós primitivisme figuratiu de la qual contemplem en el cartell del curs 1995/96– o l'efigie coronada del monarca Jaume I, que ho va ser al seu torn per les dates 1208–2008, precisament quan en el curs 2008/09 es complien vuit-cents anys del naixement reial, **Bellés** ha anat gestant i materialitzant tota una cartellística que ara podem contemplar al complet en aquesta exposició, de la qual, per cert, ja vam tenir una primera visió comissariada per mi al Paranimf de l'UJI l'any 2011. Imaginari, el d'aquest últim exemple mencionat, de ressonància històrica d'acord amb tot allò que va suposar l'onomàstic amb el qual es va voler dotar aquesta universitat, tal com resa el seu primer cartell, després reprès en el del XV aniversari: *Jacobi Dei gratia regis Aragonum et Maioricarum et Valencie connitis Barchinone et Urgelli et domini Montispessulani*. Obra que mostra la imatge d'una donzella de ressonàncies medievals, que perfectament podríem entroncar amb l'edat daurada de les escoles monacals i sobretot de les catedralícies, les quals donarien origen a les universitats.

Des dels primers cartells, fins als relatius al projecte anuncia-

> Els cartells d'Amat Bellés han estat dedicats des de la creació de la Universitat Jaume I a anunciar, any rere any, la inauguració dels nous cursos acadèmics

> Esperem que aquest passeig per la realitat dels cartells de Bellés deixe al marge prejuís estétics per a captar un sentit de comunicació amb la realitat al·ludida

dor al seu dia de l'origen fundacional de l'UJI, així com als dissenyats per a les commemoracions dels deu, quinze, vint i vint-i-cinc anys, i des d'escenes de reminiscència medieval fins a altres posteriors més modernes, **Amat Bellés** ha anat traçant un camí mitjançant unes creacions on l'elaboració de la imatge ha anat variant, reprenent, modificant, fent propis tant icones com fragments de visions i símbols inspirats en l'esdevenir pictòric de la història de l'art. Tant del passat com, principalment, de les avantguardes del segle XX. Així mateix commemoracions com les referides a l'any de l'òptica, al de la llum, el dedicat a la Scientia Salutis, la medicina, amb la revisitació de figures hipocràtiques de l'antiguitat clàssica, etcètera, no han deixat de convertir-se també en encertats leitmotivs per a alguns altres cartells.

Citacionisme historicoartístic, en fi, en concordança amb allò que el reputat comunicòleg **Joan Costa** apunta: «Tot missatge és al mateix temps semàntic i estètic, i es llig d'una manera molt diferent de com es llig un text imprès, perquè les imatges són missatges de "superfície" (formes, línies, arabescs, colors) per les quals l'ull es desplaça a plaer». I en efecte, això ocorre amb el nostre dissenyador: pels seus cartells els nostres ulls es desplacen a plaer, amb intensa curiositat. I la imatge acord –insistisc– amb un fragment o vestigi icònic al·lusiu en esdevenir de la plàstica del nostre temps, a excepció –com deia– d'una certa figuració construïda a partir de l'imaginari simbòlic medieval. Però amb tot, aquests cartells –no ho oblidem– fets sempre a la seua manera, segons la seua estètica: la característica d'**Amat Bellés**. Aquella en la qual la seua empremta realista d'ascendència pop es metamorfosa en una combinació de figuració i abstracció, de meticulositat dibuixística i gestualitat expressiva, de colors clars i densos.

Com ens recorda **Sabine Haag**, directora del Kunsthistorisches Museum de Viena, «la realitat virtual no pot substituir a la contemplació de la realitat». Esperem, doncs, que aquest passeig visual per la palpable realitat dels cartells de **Bellés** ho siga deixant al marge prejuís estètics, per a així poder captar en el nostre particular trajecte un sentit de comunió amb la realitat al·ludida. És a dir, un sentiment o emoció per haver sigut capaços de fer entre tants –inclosos quants van formar part del Col·legi Universitari– una feliç realitat: la Universitat Jaume I de Castelló.

***Vicerector de Cultura, Extensió Universitària i Relacions Institucionals**